

Sárospataki

Iszapági Közlöny

XXXVI. évfolyam.

3. szám.

1920 január.

Főszerkeztő:

Társzerkeztők:

Felelős szerkeztő:

Illyés Bertalan Molnár Béla és Koncsol János Szendrey László

Új esztendő.

Irta: Koncsol János.

Új év, új vágyak, új remények és szenvedések. De ezt is mondhatnánk: régi vágyak, régi remények és szenvedések. Mert régiek csak kettőzött, ellenállhatatlan erővel törnek elő mindig keblünkben az új év kezdetén. Nem most sajtolta ki belőlünk az idő vaskereke, nem most hívta ki szivünkben az Idő, de öntudatunkban székeltek már régen, évek hosszú során keresztül! Ott ülnek ajkainkon és hangos sirásban, jajokban vagy fájdalmas sóhajokban nyernek kifejezést. Ahány évvel öregbülünk, öregednek ők is s ahány nappal többet élünk, annyival szaporodnak ők is.

De hát kérdezzük a Mindenhatót, ez az Ő szent akarat? Ez már mindig így lesz, így kell lennie? Ez már megmásíthatatlan természeti törvény, mely vaskövetkezetességgel marcangolja szivünket, szaporítja szenvedéseinket? A mi osztályrészünk nem lehet más, csak megaláztatás, keserűség, nyomor, csalódás?

Hol van az igazságszolgáltatás, mely a fekete, gyászos fellegetek édes hazánk felett szétoszlatná, orcáinkat megvidámitaná? Hol van egy jobb, boldogabb új esztendő, mely sebeinkre gyógyírt hozva könnyeinket felszárítaná? Mikor fogjuk ezt mondani: Új év, új örömök, édes álmaink beteljesülése.

Az első révnél.

Szigethy Ferinek balajti pappá választásakor.

Testvér, akihez kegyes ím a sorsod
S elsegített az első révbe
Repül lelkedhez örülni a lelkem —
Vággyal, reménnyel, bizással telten
Rád az Istentől áldást kérve.

Oly jó ilyenkor: az élet elején, —
Mikor napunk még felszálló nap —
Először lelve érdemlett kis révre
Arccal fordulni jövőnk elébe
S kérdezni tőle: mi jön holnap?

Hisz annyi vágy hajt, annyi cél hiteget,
Annyi terv csábít, annyi ámit —
Merész vitorlának széles, széllal szárnyas
Ha nem is jutunk — kisdéd naszáddal —
Keskeny értől az Óceánig.

Igy is int talán — Boldog-sziget felénk
Te már állsz is a hívó parton
Építhetsz rajta csendbe rejtett fészket
Honnan a vést is békülten nézed:
Mindent bírva, mi nyugton tartson.

Boldog-sziget szép. Rajta boldog szívek. —
Légy boldog ott te s kis családod,
Legyen feletted mindig rózsaszín ég
S ne bántsa felhő szívetek színét
Ha künn az időt zordnak látod.

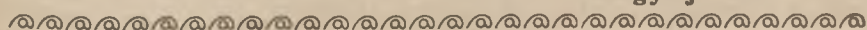
Küzdeni azért ne felejts el, testvér
A mi lelkünknek: *élet a harc,*
Forrjanak benned lelkes égi erők
Ne rettenj meg a torlaszok előtt: —
Addig vagy férfi, míg *mersz,* — *akarsz!*

Ne felejtsd, hogy a nyugalom is halál.

Törekvés nélkül nincs lét, lélek!
Vigyázz, kis réved hűs, békés malasztja
Vágyaid röptét el ne lankassza: —
Feszülj vitorla! Zendülj ének!

Hajózz hát testvér, egyre nyiltabb vízre,
Messze szállj túl az első réven,
Úgyse repülhetsz sosem oly messze,
Hogy szemünk elől lelked elveszne
S áldással Isten el ne érjen!!

Hegyaljai Kiss Géza.

Egy szó a jövő ifjúságához.

Írta: Gulyás József.

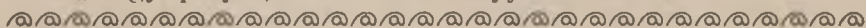
Bizonyára kevesen olvastátok Tompának Héber legenda c. szép, de kissé nehéz költeményét. Tartalma ez: Szántogat egy zsidó Hebron vidékén. Egyszer ökrei riadtan megállanak. Egy arab megy arra, attól ijedtek meg. Az nagy újságot mond a zsidónak: megszületett a Messiás. E szóra a zsidó öröme határtalan lesz. Menni akar, hogy lássa őt. De az arab felvilágosítja, hogy Herodes elől elmenekült a gyermek szüleivel. A zsidó pénzzé teszi mindenét s megy a gyermek után, de mert azt titkolni fogja anyja, hogy rájőjön, pólyát vesz s Egyiptomban minden nőnek kínálja árúját: „Végy pólyát, Menachem (azaz Messiás) anyja!”

Kedves fiúk, szívünk szeretett gyermekei, jövőnk egyetlen biztos bázisa! Hozzátok fordulunk e nehéz napokban, mikor hazánk halálos ítéletét írják Párisban. Ti bennetek látjuk a jövőt, ti lesztek hazánk megoltalmazói. A múlt, ezeréves múltunk, úgy látszik, nem ér többé semmit. A jövőben kell bízunk. Ez a múlt nemzedék nem fogja visszaadni nekünk a nagy, szép Magyarországot, amelynek rögeit ezer éven át magyar vér öntözte, magyar kéz munkálta.

Reátok függesztjük hát tekintetünket. Mi, a ti tanáraitok, mi vagyunk az az öreg zsidó, aki bízó reménnyel várja a Messiást. Hisszük, hogy el fog jönni. Törhetetlenül

bizunk benne, hogy ránk virrad megszületésének napja. Ő lesz az az istenember, aki (ha nem szentségtörés e szó) megvált bennünket e nyomoruságból, amely most egész kárhózatával ránk fog szakadni. És ha eddig szeretettel, ezután a szeretet mellett édes bizakodással foglalkozunk veletek, mert az a boldog remény élteti szenvedő lelkünket, hogy talán ez, talán az a gyermek lesz Messiásunk. Lehet, hogy sokáig csalódnunk fogunk. Lehet, hogy lelketek kimívelésére fordított munkánk kárba vész. Nem baj. Ha reményeink oázisát a való szele befedte „sivatag fővénnel, megsiratjuk, de tovább megyünk örökös reménnyel.“ Mi leszünk az az öreg zsidó, akik az elmenekült Messiást keresve pénzzé tesszük mindenünket, árúkat (tudományt) szerzünk s minden év elején boldog sejtéssel kínáljuk a megújuló diáksereget behozó édes anyáknak:

„Végy pólyát, Menachem anyja!“

Béke születése.

*A pusztaságban méla csend volt,
Csak játszi szellő mesélt halkan.
Nyájak legeltek szerte-széjjel
S pásztortűz gyúlt az alkonyatban.*

*Az ég halvány volt és kiellen,
Vak homály fődte szelid kékjét,
S a pásztorok a pusztaságban
Szomjúhozták az égi Békét.*

*S im' egyszer jelhőn, ködön által
Harsány ének zeng, csillag lobban.
Éled a föld-hát, hol a kétség
A Béke-váró pásztorokban.*

*Angyal szó zeng és mind-mind hallják
„Hirdetek néktek nagy örömet,“
S zokogva sirtak a pásztorok,
Mikor a Béke megszületett.*

Szendrey László.

Új év küszöbén.

Irta: Molnár Béla.

Egy év merült el ismét felettünk a mulandóság tengerébe. Fordult egyet az idő kereke, új esztendőt értünk megint.

Egy beláthatatlan, sötét esztendő ajtaján kopogtatunk. Mi van megírva könyvében számunkra? — nem tudjuk. Mi a terve velünk? — nem ismerjük. Ellenben azt még élénken érezzük, hogy lelkünk a múlt fájdalmaitól reszket, hogy szívünk a múlt csapásaitól vérzik. Réveteg tekintetünk ide-oda fordul, de látása, fénye megtörik a titokzatos jövő fátyolán. Bánatba merült, kétségbeesett lelkünk panaszban, fájdalmas felkiáltásban tör ki; szabadító után eseng — de szava elvész a kietlenben, mint visszavert visszhang.

A múlt esztendőt nem könnyű eltemetni, nem könnyű elfeledni. Mert hiszen mindnyájunknak sok halottja van. Mennyi reményt tett semmivé; mennyi boldog álmot hiúsított meg; mennyi kecsegtető tervet húzott keresztül. Óh! nem is csoda, ha e lelki bánat, lelki gyász chaoszában szívünk lemond, elveszti reményét és tehetetlenül vesztegel.

Ámde ez a mi bánatunk, nem oly vigasztalan, melynek gyógyulása ne volna: gyászunk, nem az a reménynélküli sötétség, melyből kivezető útra ne találna a remegő, csüggedő lélek, mert a lemondás, a lelki csüggedés éjszakájában egy szelid mennyei hang csendül meg bátorítóan: „Kövess engem.“ Tudjuk-e, hogy ki szól így felénk? *Krisztus*, az *Élet Fejedelme*, aki kivezet a sötétségből a világosságra, a lelki halálból az életre. Nem érezzük-e mennyi erőt, mennyi bizalmat, mély tántoríthatatlan elhatározást; mily szilárd akaratot támaszt e szó: „Kövess engem!“ Mint a Nap szétárasztja jótékony, életadó, áldást hozó sugarait a földre: úgy önti ez isteni szó a lelkivigasztalás, enyhület és bátorítás balzsamos cseppjeit.

„Kövess engem!“ óh! ebben a felhívásban mennyei ígéret foglaltatik. Mert, ha Őt követjük: egy jobb, boldogabb és idvességesebb hazát találunk a földnél!

„Kövess engem!“ ez egy jutalom is, mely által igaz nem a földet, hanem a lelki békét, a lélek üdvét nyerjük meg!

Halljuk meg e hívó szózatot mi is! Lépünk arra az útra, mely felől e hívás hallatszik. Kövessük a mi Mesterünket, Megváltónkat bizalommal, odaadással, hűséggel és szeretettel, mert egyedül *Ő az út, az igazság és az élet!* Lépünk erre az útra, hogy ennek fényes-

sege ragyogja be életünket, hogy annak igazsága vezesse, irányítsa lépteinket, akaratunkat, hogy ezen az úton eljuthassunk az élet egyedüli kútfejéhez *Istenhez*, akinél hányatott, kísértésekkel harcoló lelkünk igazi békességet lel: „Az Istennel kiengesztelődött lélek békességét.“

Egy új esztendő tárult fel előttünk s hangzik a hívó szó: „*Kövess engem!*“ Óh! ez az ige nekünk biztatás, erő, hogy elinduljunk *Ő* hozzát! Igaz, erre nem minden ember képes, mert ennek az útnak a megjárásához *hősök* kellene! Mi, akik talán gyöngéknek, erőteleneknek érezzük magunkat ez út megjárásához: gondoljunk mennyei eredetünkre: Gondoljunk arra, hogy drága kincsek vagyunk az Isten kezében, hogy nagy céljai vannak velünk az *Ő* országa munkálásában. Értsük meg tehát, hogy minket nagyokká, hőssé akar nevelni, csak arra vár, hogy adjuk át neki magunkat.

* * *

Nem régen ünnepeltük a békesség, a szeretet, eljegyeztetésünk, fiúvá fogadtatásunk ünnepét a: Karácsonyt! Mi, akiknek lelkében az égi erőnek, igazi életnek egy szikrája van elrejtve; mi, akik boldogan éreztük az anyagi kar énekének hatása alatt, hogy csoda történt *Velünk* és a *Világgal*; mi, akik úgy éreztük, hogy az *Ég összelelkezett a Földdel*, merünk-e, tudunk-e, akarunk-e még habozni, ingadozni?!

Ime, *Jézus* ott áll az úton, hívó szavát hallatja: „*Kövess engem!*“ és várja, vajjon megmozdul-e bennünk a szív; akaratunkat támogatja-e a lélek, indulunk-e feléje? Ne mondjuk azt, hogy sötét van körülöttünk, hogy nem találunk kivezető utat a homályból, mert az *Ő* isteni lényéből egy sugár ragyog a mi életünk útjára is, mely megvilágítja a *Hozzá* vezető utat, — mint a világitótorony irányt ad a hajónak, a közeli révpárt felé!

Igen! ott áll *Jézus az örökélet, örök boldogság révpártján*, sugározva, öntve, szórva szeretetének fénysugarait, — a többi rajtunk fordul meg. Óh! hát még mindig merünk hivalkodni, dacolni, ellenállani az isteni szózatnak?! Hát még mindig nem tudunk, nem akarunk szakítani e *Föld*-del, hová bűneink terhe nyom?! Még mindig jobban szeretjük a *Földet*, mint az *Eget*?! Jobban kívánjuk a halált, mint az életet; a boldogtalanságot, mint az üdvösséget; a megvetetést, mint a dicsőséget? Mikor kelünk már fel halálos álmunkból,

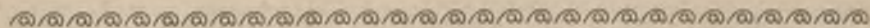
sivár, üres merengéseinkből? Nem vesszük e észre, hogy körülöttünk minden megváltozott, csak mi vagyunk a régiek?! Helyeseljük a kultúra vívmányait, az emberi társadalom haladását, az emberek erkölcsi és polgári törekvéseit! — csak mi nem akarnánk egy jobb, boldogabb irányt követni és azon folytatni éltünk napjait! Mi, akik mindennel törődünk ami e világon történik s végbe megy — csak a magunk életével, boldogságával, lelkünk üdvével ne gondolnánk?

Ime, itt az ideje, hogy mindezeket változtassunk! *Új év, új-élet!!* ne csak üres, megszokott frázis legyen ez ajkunkon, hanem törekedjünk gyakorlativá, *sajátunkká* is tenni, a magunk hasznára, lelkünk nemesítésére, boldogítására. Ne csak a természeti törvények szerint való megjelenése és váltakozása legyen ez a név: „*új-év*“ az idők folyásának, hanem legyen egyszer már a benső, igazi, szilárd megfontoláson alapuló szív és lélekbeli megváltozásunk nagy, szent és komoly ideje is!!

Hagyjuk el már egyszer a múltat, a maga bűneivel, rossz szó kásaival s törekedjünk új, tiszta, isten gyermekeihez méltó életet élni. Hagyjuk el a gyűlöletet, az irigységet, a rosszakaratot, a bosszúálást, a dölyfösséget és kapzsiságot és foglalja el szívünket a szeretet, béke, szelidség, megbocsátás, nyájasság és megalégedés lelke. Ha ezt megtesszük, akkor lesz szívünk igazán mennyei, akkor születünk újjá!!

Ime, az üdvösség útja nyitva és megmutatva; a kegyelem, az irgalom napja dicső ragyogásba; a szeretet és megbocsátás karja kitarva! — ember mire vársz még?!?

Szálljunk magunkba, tekintsünk szívünk belsejébe és lássuk meg, hogy Isten érdemünk felett szeret, hogy Ő vár minket! Ne engedjük, hogy a mennyei Atya hiába várákazzon reánk. Szálljunk magunkba, menjünk Ő hozzá, boruljunk zsámolya elé és rebejjük el ezt az őszinte vallomást: „Ime, Uram! magamat és egész életemet *Neked* és a *Te* dicső céljaidnak ajánlom fel.“

Új esztendő.

Új esztendő!? Újulnak az évek,
Vagy ugyanazok, csak más a nevük?
Vajjon, hogyha az évek elröpülnek
Elmullk-e a szenvedés velük?

Új esztendő!? Dehogy új, csak a régi,
De szárnyon jár a rövid-éltű Élet
Jön év év után s velük jönnek, jönnek
Új bánatok és új szenvedések

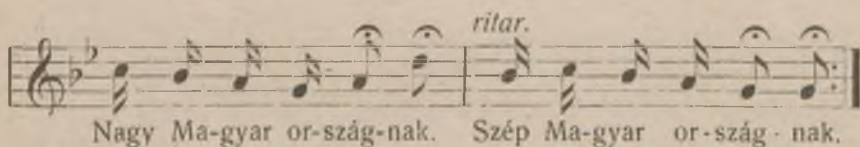
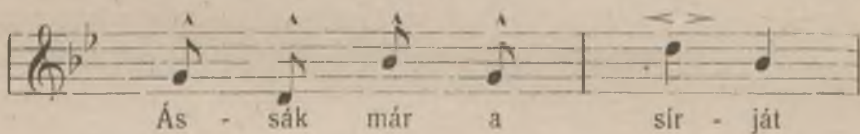
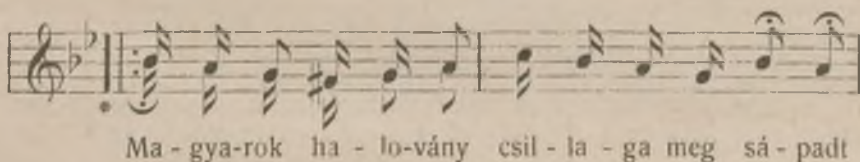
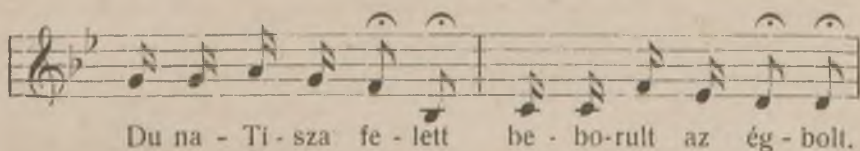
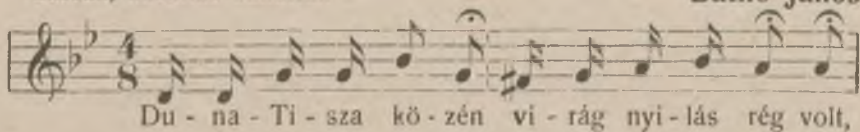
Szendrey László.

Új kuruc kesergő.

Szendrey László.

Lassan, hazafias bánattal.

Bathó János

Cseh zászló alatt nyög Kassa büszke tornya,
Szép Erdély országunk oláh bitorolja.
*Tört cimertünk felett tépett zászló lobog
Könnyhulatra nézik szegény bús magyarok,
Letiport magyarok.

Hanyatló szerencsénk majd csak jobbra fordul,
Csillagunk megsápadt fénye majd megújul.
*Lesz még magyar zászló a kassai sáncon,
Lesz még egyszer ünnep Duna Tisza tájon,
Nagy Magyarországon.

Üzenet.

Irta: **Szendrey László.**

A „Sárospataki (alakuló) Sport-Egylet“ jan. 17-i báljával kapcsolatban bizonyos elferdített és valóllan hírek keringenek a lakosság körében a theol. ifjúságról. Valami olyasfélét hallottunk, hogy a theol. ifj személyi sérelmek miatt botrányba akarta fullasztani a Sport-Egylet bálját s ha ez nem sikerült volna, a villanyvezeték elvagdolásával akadályozta volna meg a bál megtartását. Valami olyasfélét hallottunk, hogy a „merénylök alattomos tervét“ csak

a karhatalom emlegetése hiúsította meg. Nem akarunk e hazug hírekre érdemleges választ adni, hanem pusztán száraz tények elmondásával forrasztjuk torkára jóakaróinknak naiv meséjüket.

A vakációról visszatérő ifjúság megdöbbenéssel konstataálta, hogy az Alma Mater körül olyan élet folyik, mintha csak a boldog béke napjait élnénk. Olyan vigalmas és táncos világ járja, mintha a magyar kard csorba nélkül függene a hadfiak oldalán és a béke-konferencián Apponyi diktálná a békét. Megdöbbenéssel konstataálta, hogy ugyanakkor, amikor Magyarország legnagyobbrésze rabló ellenség kezén, amikor a magyar delegáció rabként áll a világ ítélői előtt, ugyanakkor a Rákóczy legendás városának aranyifjúsága hétről-hétre vansztep-pet bokázik a cigány előtt. Megdöbbenéssel konstataálta, hogy a ravatalon fekvő ország legszebb múltú városában ugyanakkor, amikor mindenfelé kimondhatatlanul nagy a nyomor, amikor magyarságukért földönfutóvá tett tisztviselők kenyér- és ruhátlanul állanak szemben a télrel, amikor a nemzet jövő reménysége a hadsereg ruhátlan – ismét bált rendeznek és pedig nem létező „Sport-Egylet“-ek nemes céljaira. Kemény és elkeseredett hangok hallatszottak néha a a boltíves folyosókon, de a higgadság nyugalmat parancsolt nekünk és szomorú reménykedéssel a nagy közönség erkölcsi érzésére biztunk a bál sorsát. Reméltük, akad aki észreveszi a felháborító kontrasztot és kinyitja a vak rendezők szemét; de nem akad s közben nagyban folytak a báli készülétek s jan. 17-én talán ugyanakkor, mikor a konviktusban felrakták a ragyogó lámpákat s táncra hangolta a cigány a hegedűt, ismétlem, talán ugyanakkor rendeletet kapott az állomásfőnökség, hogy Magyarország meghalt, rakják fel a gyászlobogót a halott országért.

... Magyarország meghalt ... az állomáson fekete lobogó ...

és itt bál lesz Tette határoztuk el magunkat. Ahány komoly emberrel beszélünk, mind azt mondta, halasszák el a bált. Kabarézzon, akinek van lelke, de a bált hagyják el. Szaladoztunk ide-oda, a bálbizottság elnöke magáévá tette kérésünket s elhatározta a bál elhalasztását, de nem így a rendezőség. Addig szaladgáltak, míg rávették a bál megtartására, mert X. is, Y. is azt mondta: *nincs miniszterileg elrendelve a gyász, hát lehet táncolni* Gratulálunk tisztelt rendezőség, gratulálunk hazafias Ikszek és Ipszilonok. Önöknek nem elég milliónyi magyar szenvedese, önöknek nem elég, hogy felrúgták a négy folyós címert, nem elég, hogy a három halmok felett bitang zászló lobog, önöknek miniszteri rendelet keli, hogy nagy durcásan egy kicsit alább hagyjon a vígadós kedvük s táncos verejték helyett honfi könnyet töröljön a parfümös báli keszkenőjük.

Gratulálunk mindazoknak, akik ezért elítélnék minket, a rendezőnek, aki karhatalmat akart kivezéyelni ellenünk, a pataki lányoknak, akik ezért nem fogadják a köszönésünket. Nem tüntettünk. Nem csináltunk botrányt, feltűnést; csak ketten beszélünk a rendezőséggel, nem követeltük hanem kértük, hogy halasszák el a bált. Elnökük megígérte s hogy nem így történt, arról ő sem tehet. Még akkor sem tüntettünk, mikor a pataki diákság színpadán a nemzeti gyász első órájában borzalmasan silány — tisztelet a kivételnek — magyartalan fércművek szavait deklamálták, még akkor sem zúgtunk, mikor — ami legjobban fáj nekünk — táncra perdült a pataki intelligencia, hanem hazafias gyászunk egyedül mé tó jeléül, némán és feltűnés nélkül eltávoztunk. És mégis akadnak, akik mi ránk dobnak követ, akik újságba akarták tenni a pataki diákat, mert nem táncolt a hazája sírján. Mert nem akadt köztünk egy sem, aki táncolt volna (s ha akadt volna, szégyelje magát), de akadt közöttünk olyan, aki egyedül maradva a zajos tömegben, könnyes szemmel látta a vigalmat, volt közöttünk olyan s erre büszkéek vagyunk, aki távozóban oda köszönt a vig társaságnak: *„táncoljanak vigan Magyarország sírján!”*

Nem lett belőle botrány, mert hisz ki hallgatott őrá, de azért — magyarok istene láttad-e — a te katonáddal, a Horthy Miklós katonájával kísértették az őrszobába és ott a te katonád, a Horthy Miklós katonája lekáromkodta és részegnek nevezte.

Vanstepp urak! Inspekciós úr! hát mi vagyunk a rosszak?

Emlékezés.

*Rég volt, de mégis hogyha látom néha,
Hogy valaki ott áll a szögleten,
Eszembe jut, hogy én is álltam ottan,
Én is vártam és nem jött senki sem.*

*Rég volt de mégis szeretnék átszólni:
Szegény bús fiú, hiába ne várj!
Látod az óra röpiül, gyors az élet
S a tűnő álmom vele messze száll.*

*Látod az utcán annyi szép korzózik
Minek várod, hisz úgy sem jön soha,
Szép a mosoly, de hiába a várás,
Győz az idő és jön az éjszaka.*

*Rég volt, de mégis újra él a bánat,
Ha vár valaki ott a szögleten,
Újra sajog a régi kis csalódás,
Hogy én is vártam s nem jött senki sem.*

Csönd herceg meséjére.

Jó Csönd herceg, nekem ne mesélj,
Tudom hogy ki vagyok,
Tudom, hogy senki se' sirat meg,
Ha meghalok.

Egy-két ember talán kikísér.
De ha eltemetnek?
Egy-két nap, egy-ké közömbös szó
S elfelednek.

Jó Csönd herceg, nekem ne mesélj,
Tudom, hogy ki vagyok,
Ha meghalok, tudom, siratni
Még az a lány sem fog.

Szendrey László.

BOTH JÓZSEF.

Az Alma Maternek megint gyásza van.

Homlokáról még le sem került a hazát gyászoló fekete lobogó, udvarán még ott zsong a tanárt, diákokt sirató gyászének szomorú melodiája s harangja már megint temetésre hívogat. Both József jözhallgató. Közlönyünk régi munkatársa, jan. 22-én meghalt. Egy végzetes, elborult pillanatban önkaratából adta vissza életét az Urnak, önkezével vágta el élete fonálát, hogy szabaduljon az Élet terheitől, amelyek oly elviselhetetlenül nehezettek lelkére.

Katona volt! Talán a harctéri esztendő emlékei, talán a babérja vesztett küzdés hiábavalósága törte meg lelki erejét, hogy sötét reménytelenséggel céltalannak látta az életét és szabadulni igyekezett tőle. Ki láthatna be a lélek tilkaiba? Ki fürkészhetné ki az Élet urának rejtelmes végzéseit, aki a halál aratásából megmenti a gyarló embert s családjá barátai köréből ragadja el.

A csapások és megpróbáltatások, szenvedés és nyomor között kemény daccal álló lélek ellenálló erejét megtöri a reménytelenség. A jövőbe néző szemek nem látnak csak céltalan hiábavalóságot és az életért hajdan életével harcoló ember ereje gyengülten leborúl a Halál mindentől megváltó fensége előtt s oda dobja magát a megsemmisülésnek. Tragikus halála feleletnélküli miért-ként áll előttünk, feleletet vár, de lelkünk hiába keres, nem talál megnyugvást. Csak gyászbaborúlt szívünk szomorú sejtése súgja kétkedően is félve, hogy a háború és reménytelen magyar jövő halottja Ő.

Emléke legyen áldott, pihenése csendes!

(szl.)

Ember-sors.

*Úgy tűnnek az évek szürkén, nyomtalan,
Mint tovaszálló sötét fellegek.
Balga, dőre álom csodákra várni
Hisz csak délibáb amit kergetek.*

*Elérhetetlen vágy kinozza lelkem,
Holtrafáradtan vonszolom tagom,
S ha néha úgy érzem: teljesül álom
Szappanbuborék . . . meg nem foghatom.*

*Mégis egyre várok, hogy tán felvirrad,
De kételkedő lelkem azt mondja: soha!
S mikor hinni kezdem — nincsenek sohák.
Végig vág rajtam a sors ostora!*

Szigeti József.

Jaj a legyőzöttnek . . .

Jaj annak, aki elbukott már.
Aki legyőzött, aki béna.
Aki koldus, aki megállott,
Aki a harcot már nem bírja.

Jaj annak, akit szíven vágott
A gyűlöletnek ezer kardja,
Aki csüggedten belefáradt
A véres, könnyes életharcba.

Jaj annak, mert most háború van,
Élet-harc, de majd jó a Béke.
S akkor drágán lesz megfizetve
A szenvedőnek könnye, vére.

De jajj lesz akkor a gögösnek,
Az erősnek, a szívtelennek,
A boldognak, aki mosolygott,
Mikor a szívek megrepedtek.

Szendrey László.

Egyházi hírek.

Rovatvezető: **A szénior.**

A tiszáninneni ref. egyházkerület püspöki hivatalától. Nagytiszteletű Lelkész Úr! Értesítem, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a demarkacionális vonalon belül lévő területen működő, illetőleg magyar közigazgatás alá tartozó lelkészek 1919. évi II. félévi kongruáját és korpótlékát kiutalta. Az illetékes összegek Miskolcon a püspöki, illetőleg a pénztári hivatalnál nyugta ellenében személyesen vehetők át. (Az egyház pecsétjét ez esetben vigyék magukkal) Akik be nem jöhetnek jelentsék ezt a püspöki hivatalnak, hogy részükre a nyugta aláírás végett kiküldhető legyen. Ezek illetménye a nyugta beérkezése után postán fog kiküldetni. Atyafiúi szeretettel Miskolc, 1920. január 6. *Dr. Révész Kálmán*, püspök.

Révész Kálmán püspök Sáros patakon. A lelkészi és segédlelkészi vizsgák megtartására a püspök ur dec. 9-én megérkezett Sárospatakra. Az utazás semmi fáradságtól és nehézségtől nem riadt vissza, hogy eleget tegyen egyházfői kötelességének. A tanári kar 10-én 12 órakor tisztelgett előtte, ki püspöki tisztében először járt Sárospatakon. Majd a lelkészi vizsgázókat és az ifjuság küldötteit fogadta s őket szerető atyai támogatásáról biztosította. Este a tápintézetben a spataki ref. presbiterium tartotta meg a Tisza István emlékünnepejét, amelyen Dr. Buza László közigazgató és Nagy Béla theol. tanár mondott mély és tartalmas beszédet Tisza Istvánról, főképen az ő kálvinista karakterét emelve ki.

A püspök ur vezette a lelkészvizsgálatokat 11., 12. és 13-án. A vizsgák végeztével a püspök ur 15-én visszautazott Kassára.

A lelkészi és s. lelkészi vizsgák dec. 10–13. ig tartattak. Segédlelkészi vizsgálatot tettek 9-en, 2 jeles, 4 jó és 3-an elégséges eredménnyel. Lelkészi vizsgálatot

12-en és egy pótvizsgálatot. 2 jeles, 2 jó, 8 képesített eredménnyel.

Gyászhir. Özv. Dr. Tüdös Istvánné és Tóth Béla alsóborsodi esperes édes anyja özv. Tóth Dánielné január 4-én reggel hirtelen elhunyt.

Beiktatás 1919. nov. 14-én volt Pungur Béla vámosujfalusi lelkész beiktatása. Ez alkalommal Pungur Béla 250 korona orgona-alapítványt tett a vámosujfalusi egyház orgona alapja javára. Kísérje munkáját a gyülekezetben Isten áldása.

Sólyom Barna egerlövői lelkész felett 1920. jan. 8-án ítélezett a miskolci törvényszék 5-ös bírósága. A vádpontok közül az ügyész 2-öt a kihallgatások után elejtett, csak a szószékről való agitálás és röpirat magyarázás vádját tartotta fenn, valamint azt, hogy mint szakszervezeti elnök a templomot átadta szavazási célokra s ott sokan fellett kalappal és dohányozva szavaztak. A bíróság 2 évi 2 havi fogházbüntetésre ítélte, melyből 2 hónapot vizsgálati fogság idejére beszámítanak. A szerencsétlen és sajnálatraméltó

lelkipásztor felett, aki pedig már sok évet töltött becsületes munkával, még az egyházi bíróság is

ítélkezik, amely ítélet még súlyosabb lesz, mert hivatása elvesztésével jár.

Egyleti élet.

„Gimn. Önképzőkör“ a múlt évben nov. 30-án tartotta utolsó gyűlését. A szereplők közül kitűntek: *Wintner György* VIII. o. g. t. „*Szendrey Julia*“ c. felolvasásával. Ügyes, könnyed leírásával azt igyekezett kimutatni, hogy a női-élekeknek mily nagy hatása, — mondhatni „életformáló“ ereje van, amint azt *Petőfi* életében a legszebben lehet tapasztalni. A jelenlevők osztatlan tetszését és meglegedését nyerte meg.

A másik kiemelkedő pont volt *Kusszbach Lajos* VI. o. g. t. „*Vadász kaland*“ c. felolvasása. Elbeszélésében egy vadásztanyát rajzolt meg; majd pedig azt az örömet és gyönyörűséget igyekezett érzékeltetni, melyet a vadász akkor érez, amikor egy-egy szárnyas puskája előtt felrebben. Szép, világos stílusával oly közvetlen tudott lenni, hogy szinte magunk is éreztük, hogy a zsombék sülyed alattunk, amint a vadász rálépett, hogy zsákmánya után menjen.

Az emelkedett hangulatú gyűlést *Fehér István* VIII. o. g. t. jól sikerült szaválata zárta be, amikor

Rovatvezető: **Molnár Béla.**

is *Ábrányi Emil*: „Amerikai magyarokhoz“ c. költeményét adta elő.

Fiúk! szép volt a múlt, legyen hozzá méltó a jövő is!!

A „**Theol-Egylet**“ nov. 27-iki gyűlésével zárta be múlt évi működését. Szerepeltek: *Tarczay Gyúia* I. h. h. imádkozott *Molnár Béla* IV. h. h. „Ünnepi gondolatok“ c. felolvasásában kísérelte meg előkészíteni a lelkeket Karácsony ünnepének méltó fogadására; s visszapillantást vetve a „gyászos emlékü“ múltra: tette, ambiciózus munkára hívta fel a jelenlévőket. *Zsurky József* I. h. h. *Sántha Károly*: Lesz még egyszer ünnep a világon!“ c. költeményét szaválta el szép sikerrel.

* * *

Az Élet, a munka nem hagyja érintetlenül a mi régi múltú egyeletünket a *Kórust* sem. Ismét tér nyíltott előtte, hogy megmutassa; méltó-e régi híréhez?! *Özv. Hódy Sándorné* ravatalához hívta el nov. 27-én a Halál angyala. Ott zengett búcsút a távozóknak; vigasztalást, enyhületet a gyászolóknak.

Hirek.

Értesítjük mindazokat, akik lapunk eddig megjelent számait elfogadták, hogy megbizottunkat e szám megjelenése után el fogjuk küldeni az előfizetés beszédese végett. Azzal a kéréssel fordulunk tehát közönségünkhöz, hogy előfizetéseiket, mely a jelenlegi körülmények között nagyon szerény, ez úton juttassák el hozzánk. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk.

Kiadóhivatal.

Értesítjük az érdeklődőket, hogy első számunk *teljesen* elfogyott és így legnagyobb sajnálatunkra, nem áll módunkban az említett számból utánpótlást küldeni.

Both Józsefnek tragikus végget ért barátunknak temetése f. hó 24 én d. u. 3 órakor volt a szülei háznál. A gyászszertartást Bálint Dezső ref. esp. végezte s a koporsó felett a főiskolai kórus énekelt gyászdalokat. (szl.)

Theológiánkon jan. 15-én veszi kezdetét a kollokviumi idő s tart február. 7 ig bezárólag. A gimnáziumban is január 15-től folyik rendszeresen a tanítás. (kj.)

Tanárváltozás. Az áldott emlékü Maller Sándor halálával megüresedett szám fizika tanszéket újabban Szokol Pál helyettes tanárral töltötte be az Igazgatóság. Örömmel üdvözljük s kívánjuk, hogy elődjéhez méltóan feleljen meg kötelességének. Legyen áldás működésén. (kj.)

Magyarok Nem tudom igaz-e, de azt beszélük itt az almamater táján hogy Cigánd nemes község koronázni akar. Ismétlem, nem tudom igaz-e, mert őszi alkonyaton jött a lir az ódon falak közé, amikor régi nótáktól hangosak a gyertyavilágos szűk szobák s a hűvös folyósokon királyválasztó ősök szomorú árnyai kísértének. Nem tudom, ki mondotta, talán valami vidék járó társam, vagy talán a régi idők valamely furfangos diákja, aki sirjából kikelve beosont a nagy rácsos kapun és ezeréves újságot mondott nekem, mikor valamelyik szobában asztalnak dőlve fürkésztem a titokzatos magyar jövőt. Ismétellen nem tu-

dom ki mondotta, de hallottam, hogy összefogtak a kemény nyaku magyarok és megmondották a jegyzőnek vagy a szolgabírónak, hogy ha nincs király, nincs adó! Nem tudom, hogy jól vagy rosszul van e így a dolog, de megállapítom, hogy magyarosan van: ha már fizetnünk kell, hát legyen kinek. Legyen kinek! Akinek arc-képét rámába lehessen tenni a Kossuth képe mellé. Akinek a nevéhez felfohászkozjunk, ha valamerről szorongatják ezt a szép országot és aki leüzenjen értünk a Bodrog partra, vagy a Beszki-dek aljára, ha tulságosan nagy találna lenni a veszedelem. Mert veszedelem az mindig támadhat. Ime most is, alig hogy kapára cseréltük a kardot, már cseh ácsingók gyülekeztek a Kárpátok aljára és a bihari halmokon is az oláh bocskorosok örtüze világit a téli éjszakába. Elvértve puska lövés is hangzik és alighanem megdördülnek a régi ágyuk is újra, mert innen is, túl is nagyon sok már a tábort járó hadi nép. És már most ha csakugyan úgy fordul, hogy szurony elé kell kapni a sógorékat, mégis csak kell valaki, aki ott járjon a seregek élén és villogó kardjával előre mutasson, mikor megdördülnek a seregbontó ágyúk és a század kapitányok hajrát kiáltoznak. (szl.)

Ker. Magy. Nemzeti Szövetség alakuló közgyűlés Impozáns közönség jelenlétében tartotta városunkban a Keresztyén Magyar Nemzeti Szövetség alakuló közgyűlését nov. 30 án délután 3 órakor. A tápintézet nagytermében gyülekezett a három vallás felekezet, hogy egyesüljön és ezen-

tul karöltve vegyen részt a város s ország ügyeinek intézésében. A zsufolt terem százainak érdeklődésétől kisérve nyitja meg és üdvözli Radácsi György ny. theol. profeszor a hazafiu szeretettől áthatott gyűlést kérve az isteni gondviselést a párt ügybuzgó tagjainak munkálkodására. Utánna Nagy Béla theol. profeszor ismereti a párt céljait nemes eszmékben gazdag és szónoki lendülettel előadott beszédében. Rámutatva azon csekély felekezeti ellentétekre, amelyek elválasztották a három vallásfelekezetet egymástól és megvilágítva a kényszerítő okokat, amelyek szervezkedésre és együtt haladásra szólítanak fel minden magyar embert. Majd Cziráky István római és Fenczik Nikon g. kath. egyház kiküldöttei jelentik be egyházaik örömteljes csatlakozását a Szövetséghez. Dr Kiss Sándor felolvassa a Szövetség hazafias szellemben részletesen kidolgozott alapszabályzatát és felhívja a gyűlést a tisztikar megválasztására. Elnöknek Radácsi György ny. theol. profeszort, alelnöknek Csontos Józsefet a ref., Cziráky Istvánt róm. és Hodinka Ágostont a g. kath. egyházból. Titkárnak: Dr. Gulyás Józsefet. Igazgatónak: Dr. Kiss Sándort, bizottsági tagnak pedig mind a három vallásfelekezetből 12 választott meg egyhangulag a közgyűlés.

Örömmel üdvözöljük mi is e gyászos, szomorú idők szűlöttjét a Ker. Magy. Nemzeti Szövetséget. Vigasztal és édes reménységgel tölt el minket, mert első komoly jele ez annak, hogy a szívek együtt dobognak, eggyért hevülnek és

lelkесednek. Első kézzelfogható tanuságtétel arra nézve, hogy belátta már egyszer a magyarság is, hogy egyesülésben az erő. S lelkes megnyilatkozása azon megértésnek, hogy ha még tovább is kicsinyes belviszájokkal és személyes vitákkal töltik idejüket, aljas megalkuvást nem ismerő ellenségei huzzák nyakára a hurkot. Kiesett a magyar határtalan nemtörődömségből, szánalmas közönyéből, de még nem állt talpra. Ezt várjuk az ujszülött Ker. Magy. Nemzeti Szövetségtől, hogy gu ny, nevétség keltő kiabálás. szájhösködés helyett a tettek mezejére lépve cselekedni fog. Az idő megérett, a hur végsőkig feszítve, pattanjon már szét! Kivánjuk az Isten segédelmét és áldását a Szövetség működésére. (Kj.)

A sárospataki (alakuló) Sport-Egylet a főiskola tápintezetében 1920 január 17-én este 8 órai kezdettel kabaréval egybekötött táncmulatságot tartott. Lapunk más helyén már elmondottuk véleményünket a táncmulatságról s itt csupán csak a kabaréről óhajtunk megemlékezni. Egy kicsit bizarnak és érthetetlennek tűnt föl előttünk, hogy ugyanakkor, mikor legerősebben kellene fellobogni a nemzeti érzésnek, Sárospatakon tingli tángli nótákat és szánalmas silány drámákat „kabarédzanak.“ Egy kicsit bizarnak tűnt föl előttünk, hogy amikor minden gondolatunk a magyar bánat és szomorúság körül forog, ugyanakkor Zerkovitz-féle rémzenéket és Nantomki-féle jassz nótákat halljunk a szinpadról. Egyáltalában nem tudjuk megérteni, hogy mi adott okot a rendezőségnek arra, hogy

inzultálja a pataki közönség jó izlését. Mert — tisztelet a kivételeknek — volt egy-két számuk amely száználmasan modern és modernül száználmas volt. Így mindjárt Tudja László, az elegáns Tudja László megnyitója minden egyéb volt csak prolog nem. Teljesen hozzá illően rossz volt a gyenge helybeli szerző, gyengébb drámájának (?) leggyengébb előadása. Gyönyörű és elegáns keretben — mert izléses volt a be rendezésük — silány képet kaptunk. Egyáltalában nem vált előnyére a sikernek a műsor változás. Bors Pista, bár mélyhangja nélkül, kitünő nő imitátor volna, énekesnek egyáltalában nem állja meg a helyét. Hangja nincs (ha van, akkor eldugta) és hang helyet ficamokkal dolgozik, ami lehetett modern, de mindenesetre rossz volt. Hogy mégis volt sikere csak utolsó vig dalának köszönheti. Oroszhegyi Szabó Pista szépen dalol bár erőltetett melegségű a hangja, de határozottan értékes. Szébb és magyarabb dalokkal nagyobb sikere lett volna. Barkóczy Gérecz Kövály tréfája sikerült. Szép volt Illyés Bertalan szavalata, de a leg sikerültebb — seznemudvariassági frázis — Bathó Lencsike és Hódy Lolika szereplése volt. Bathó Lencsike az ének számokat kísérté zongorán a töle megszokott finomsággal s fölényes precizitással. Hódy Lolika kedves szavaló jelenység, bár egy kicsit még félénk, de báj és kellem van az előadásában. S amit külön is ki kell emelnünk: mesések voltak a toilletteik. Olyan ruhákat láttunk különben a közönség soraiban is, hogy bámulatos. A kabare után

kezdődött a tánc s válogatottan uri közönség táncolt kivilágos viradtig.

...Az állomáson pedig sötéte ten és komoran lengett a gyászlobogó. (szl.)

Tél van Hát csak eljött, hát csak beköszöntött megint az öreg Tél apó. Egy szomoru őszi alkonyaton csak felhőbe öltözött az ég bakacsinja szürke ködök ülték meg a várost s hogy végig seper a Rákóczy-utcán a hideg északi szél, hülani kezdtek a fehér pelyhek a szürke hófelhőkből. Hulltak, hulldogáltak. Hideg csókjukra megborzongott a fákön maradt egy-két árva levél s szomoru zizegessel fekdtt le a lucskos őszi földre. Olyan különös nekem ilyenkor ez a város. Fehér ruhában öltöznek a barnára vénült régi házak, fehérben ragyog a mohos fejü vén vár romladozó tornya s a Bodrog tegnap még zöld tüköre haragos csillogással veri vissza a leáldozó nap biborpiros lángját. Alkonyatonkint dudolgatni kezd Verhovina szele; haragos indulójára megnéptelenedik az utca s a horizont alját megülő nagy hegyek mögül komor fellegek ütök fel megszürkült fejüket. Ilyenkor ha végig megyek az utcán, szomoruság fog el. Mindenütt kietlen némaság, homály, csak a villany lámpák tüzes gömbje vivódik az az áldástalan köddel s egy-két csipkefüggönyös ablak veti halovány fényét a patyolatszín óra. Oh ezek a halvány fényű ablakok. Ezek mögé koncentrálddik most minden élet, minden jókedv és kacagás. Zongora szó, hangos szavu szomoru ének vagy vidám hegedü hallatszük ki egy-egy ilyen

ablak mögül. Odabent talán éppen most indulnak táncba az ifju párok s a házi kisasszony, míg fehér kezét lovagjának nyújtja, ábrándos szívvvel gondol a délutáni korcslya órára, amikor szelid és hizelgő szavakat hallott egy fiatal urtól. Borongás száll a homlokára, de azért apró cipős lába vigan iveli a bosztont s nevetve meséli, hogy milyet recsent a vékonyra fagyott jég, mikor vigkedvű társával a Bodrog fenekére pottyant. Sajnálom a kisassz nyokat s a fiatal urak szomorúságába is őszinte részt veszek, de tovább kell mennem, mert a cukrázda előtt alázatos kézcsókkal bucsuzik a lovag egy ifju hölgytől és nem akarok indiskrét lenni! Itt-ott sötét árnyak suhannak be egy-egy kapun s a barátságosra fűtött szobában mosolygó arcok fogadják őket. Másfelől feltűrt galléru cigánybanda igyekszik egy sötét ablak felé s míg kezük meredten fogja a hegedünyakát, magukban soha nem hallott nóták melódiáit dudorásznak... Valakinek, valamiért igen nagy a buja... (szl.)

Sándor bácsi... Ha beborul az alkony és a megviselt studiumok lapján nagyon haloványok lesznek már a sokat olvasott betűk, a kollokviumokra készülő tógátus fel emeli fejét és szeliden belesóhajt a szürkülő homályba: Sándor bácsi jöhet az áram... Ilyenkor aztán melanchólikusan tekint fel arra a mozdulatlan áttetsző gömbre, amely hivatva van, hogy világítson a ködös alkonyatban és messze riassza a diákszobák korán le szálló barna éjszakáját. Cigaretára gyújt ilyenkor a diák, úgy várja hogy beragyogjon az abla-

kon az utca lámpák szelid fénye s kigyulljon a szürke kis szoba árva holdvilága is. Mert studiumos időkben állandóan nyitva van a diákszobákban a villanylámpa csapja és ha kiitt a telepen dohogásba fog az áram fejlesztő gép, derengeni kezd a villanylámpák hajsza finom drótja és meghalványulnak a szobára nehezülő fekete árnyékok. Majd diadalmas ragyogás lesz urrá a homály felett és átláthatatlan fátyl borul a repedezett ablakokra. Ilyenkor feláll székéről az udvarias diák, gáláns tartásba igazítja hajlottnak szokott természetét és míg borus arca mosolygósra válik, tisztelgőre hajlik a feje: jó estét kívánok Sándor bácsi! S míg eléggülten tekint szét magakörül megállapítja, hogy Sándor bácsi jó, Sándor bácsi derék és figyelmes ember. Ha azonban macakcskodni kezd a derék villanylámpa és váratlan karambolként fekete éjszaka váltja fel a nyár délutáni fényt, ráncok ugrálnak szemöldöke felett és hangja egy oktávval mélyebbre válik, ahogy mondja: szégyellem magam Sándor bácsi. Szerencsére azonban erre még véletlenül is igen ritkán van alkalom. Főlényesen nagyobb számu estéteként neki busult odaadással tanul a diák és mikor hunyni kezd a fényes szemü tűzgömb valami megérdemelt hála féle rezeg a hangjában hogyha mondja: jó éjszakát kívánok Sándor bácsi... szl.

Előfizetéseiket beküldték: Csoma István (Ab.-Devecser) 60 K., Maklár P. Miklós, Padrah Sándor, Pásztor Mária (Spatak) 20-20 K., Matusz János (Putnok) 20 K., Halász Dénes (Spatak) 15 K.,

Végh Berialan, özv. Nagy Lajosné, Ruszkay Gyula, Szabó Terike, Zombory László, Bogyay Zsigmond, Trócsányi Mária, Zsoldos Ilona, Gelb Lina (Spatak) 10—10 K., Hancsel Sándor (Spatak) 3 K., Idrányi Irén (H. Sz. András), Móricz István (M.-Zombor), Balázs Sán-

dor, Botos József, Illyés János (Parasznya), Lengyel József (Ab.-Szina), Hörcsik Lajos (Vilmány), Pungur Béla (Vámosujfalu), Kérészy Barna (Tiszanána) és Szigethy József (Bpe t) 10—10 K. Felülfizetésekért fogadják hálás köszönetünket.

Tartalom:

Koncsol János: Új esztendő. — **Hegyaljai Kiss Géza:** Az első révnél. (Vers.) — **Gulyás József:** Egy szó a jövő ifjusághoz. — **Szl.:** Béke születése. (Vers.) — **Molnár Béla:** Új év küszöbén. — **Szl.:** Új esztendő. (Vers.) — **Bathó—Szendrey:** Új kuruc kesergő. (Ének.) — **Szl.:** Üzenet. — **Szl.:** Emlékezés. — **Csönd-herceg** meséje. (Két vers.) — **Szigeti József:** Ember-sors. (Vers.) — **Szl.:** Jajj a legyőzöttek... (Vers.) — **Szl.:** Both József. (Nekrológ.) — Egyházi hírek. — Egyleti élet. — Hírek. — Felelősszerkesztő üzenetei.

Felelősszerkesztő üzenetei.

Mi ez? Semmi.

Rossz csillagok járnak: Felettünk is, különösen mióta eszébe jutottunk.

Dalolok: Miért éppen nekünk?

Jó barát: Sajnálatainkra nem tehetjük. Mi az egészről mind-eddig nem értesültünk. Különben is minket nem érint közelebről a dolog s így ha azt, akarták, hogy megemlékezzünk Önökről nemcsak meghívót, hanem egy tisztelet jegyet is kellett volna küldeniök. Mert-hogy irhassunk valamit, okvetlen szük séges, hogy mi magunk is lássuk a történetendőket. S viszont az ifjusági lap szerkesztés nem olv jövedelmező, hogy a tőlünk teljesen idegen multságokra is pusztán referada-szerzés céljából elmehessünk.

Zsófi: Téved. Először: A dandár vezérkari főnöke személyében. Másodszor: Téved, ha azt hiszi, hogy mi tudjuk, kicsoda Ön. Harmadszor: Téved, ha azt hiszi, hogy gondolkozunk rajta. Nem Móricznak hívják önt véletlenül Szerencséje, hogy álnéven írt, mert különben feljelenenénk önt, hogy a tilalmi időben vadászik és bakot lő.

P. U. Felveszem a tollat. Tegye le.

Ébredő magyar. Csak aludjon egész nyugodtan.

Következő számunk megjelenik február 20-án.

Kéziratokat február 5-ig kérjük beküldeni

Kéziratokat nem adunk vissza.

Kiadóhivatali főnök: **Vincze Károly.** Kiadja: a **„Főisk. Ifj. Egyesület.”**

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sárospatak. Kollégium. Előfizetés egész évre 10 kor.